

Domače živali in hišni ljubljenci

Nina Krištofelc
Osnovna šola Podgorje
pri Slovenj Gradcu

Povzetek: Učni načrti posameznih predmetov nam narekujejo, kaj bomo obravnavali in v kakšnem obsegu. Učitelji pa lahko izberemo, kdaj in kako bomo to učno snov predstavili učencem. Potek učenja lahko popestrimo z igro, različnimi dejavnostmi in s praktičnim prikazom. Tako učno snov naredimo prijetnejšo za učence, pa tudi zase. Že nekaj let poskušam otrokom približati temo o živalih, skrb zanje in odnos do njih v povezavi z vsemi predmeti. Tako učenci učno snov hitro usvojijo in si jo tudi dobro zapomnijo. **Ključne besede:** domače živali, hišni ljubljenci, čustvena navezanost, dejavnosti pri pouku.

Abstract: Curricula for individual subjects often dictate the subject matter and the extent to which it has to be discussed in class. However, teachers can choose when and how this subject matter will be presented to the pupils. The learning process can be made more appealing through games, various activities and demonstrations – this makes learning more interesting to pupils, as well as to ourselves. For some years now, I have been acquainting pupils with the topic of animals, caring for them and our attitude towards them. This enables pupils to learn the subject matter quickly and remember it well.

Keywords: domestic animals, pets, emotional attachment, activities during lessons.

Uvod

Veliko otrok je čustveno navezanih na živali, saj te v njih vzbujajo prijetna čustva. V živali vidijo otroci prijatelja, h kateremu se obrnejo takrat, ko so osamljeni. V živali vidijo nekoga, ki jih ne bo zavrnil, ko ji bodo izkazali nežnost in pripadnost ter ko bodo poskrbeli zanjo.

Živali so samosvoja bitja. Imajo svoje lastnosti in posebnosti. Lahko so zveste, igrive, prijazne, strahopetne ali napadalne. O živalih se lahko se-

znamo v knjigah, revijah, na internetu, televiziji, pa tudi v šoli.

Otroška radovednost nima mej, tudi takrat ne, kadar se pogovarjamo o živalih. Veliko otrok živi z njimi in prav je, da jih spoznajo, se o njih pogovarjajo, ob tem pa se učijo skrbeti zanje.

Pri predmetu spoznavanje okolja se v kombiniranem oddelku prvega in drugega razreda pogovarjamo o domačih živalih in hišnih ljubljencih.

Cilji, ki jim pri tem sledimo, prikazuje spodnja preglednica.

PRVI RAZRED

DRUGI RAZRED

SPOZNAVANJE OKOLJA

- Spoznajo domače živali in hišne ljubljence.- Povedo, kaj nam pomenijo.- Ugotovijo njihove potrebe.- Seznanijo se z njihovimi bivališči.- Naučijo se skrbeti zanje (hrana, pripomočki ...).- Spoznajo njihove družine.	- Spoznajo domače živali in hišne ljubljence.- Seznanijo se z njihovim razvojem in deli telesa.- Spoznajo njihove potomce.- Ugotovijo njihove potrebe.- Naučijo se skrbeti zanje.

SLOVENSKI JEZIK

- Prepoznavajo književne osebe in motive za njihovo ravnanje.- Prepoznavajo živalske osebe v pravljici.	- Berejo ilustrirano pravljico.- Oblikujejo domišljjsko čutno predstavo dogajalnega prostora.

- Dramatizirajo zgodbo.
- Poslušajo radijsko igr pravljico.
- Obnavljajo zgodbo ob nizu sličic.
- Govorno nastopijo z vnaprej pripravljeno temo.
- Poslušajo radijsko igr pravljico.
- Tvorijo besedila na podlagi pravljice.
- Uprizorijo besedilo (igranje vlog).
- Bogatijo besedni zaklad.
- Govorno nastopijo z vnaprej pripravljeno temo.

MATEMATIKA

- Seštevajo in odštevajo v množici naravnih števil do 5, vključno s številom 0.
- Uporabijo računske operacije pri reševanju problemov, ki se nanašajo na živali.
- Seštevajo in odštevajo do 20.
- Rešujejo preproste enačbe.
- Uporabijo računske operacije pri reševanju problemov, ki se nanašajo na živali.

LIKOVNA VZGOJA

- Seznanijo se z različnimi črtami (linijami).
- Navedejo primere v naravi in okolju.
- Razlikujejo sklenjeno in nesklenjeno linijo.
- Navajajo se na sproščeno izražanje.
- Bogatijo narisane površine s črtami.
- Seznanijo se z različnimi črtami (linijami).
- Navedejo primere v naravi in okolju.
- Razlikujejo sklenjeno in nesklenjeno linijo.
- Navajajo se na sproščeno izražanje.
- Bogatijo narisane površine s črtami.

GLASBENA VZGOJA

- Spoznajo novo pesem.
- Ustvarjalno izrazijo doživetje vsebin.
- Razlikujejo enake in različne ritmične vzorce.
- Spremljajo petje z glasbili in z gibi.
- Spoznajo novo pesem.
- Ustvarjalno izrazijo doživetje vsebin.
- Razlikujejo enake in različne ritmične vzorce.
- Spremljajo petje z glasbili in z gibi.

ŠPORTNA VZGOJA

- Usvajajo različne oblike gibanja in iger.
- Razvijajo orientacijo v omejenem prostoru.
- Razvijajo gibalne in funkcionalne sposobnosti.
- Tekmujejo, se igrajo in se prijateljsko vedejo pri igri.
- Usvajajo različne oblike gibanja in iger.
- Razvijajo orientacijo v omejenem prostoru.
- Razvijajo gibalne in funkcionalne sposobnosti.
- Tekmujejo, se igrajo in se prijateljsko vedejo pri igri.

Glede na učne cilje sem se odločila, da bom to temo uporabila pri vseh predmetih. Učence sem motivirala s slikovnim gradivom, knjigami, revijami, filmom, poslušanjem pravljic na zgoščenkah ipd. in delo je lepo steklo. Otroci so se sprostili, začeli so pripovedovati svoja doživetja in izkušnje ter bili ves čas pripravljene sodelovati. Predlogi, ki jih lahko uporabimo pri posameznem predmetu, so navedeni v nadaljevanju.

SLOVENSKI JEZIK

- Govorna vaja na temo hišni ljubljenec
Učenci si izberejo hišnega ljubljence ter pripovedujejo o njem. Nekateri učenci si pripravijo plakat, prinesejo s seboj sliko ali žival, ki preživi z nami kakšno uro.

- Branje zgodbic in ustvarjanje po branju (Muca Copatarica, Pet kužkov išče pravega, Pika in kuža, Muca in sedem mišk itn.)
- Poslušanje zgodbice ali pravljice na zgoščenci
- Obnavljanje zgodbe ob nizu sličic
- Dramatizacija zgodbe
- Kvizi, križanke ...

MATEMATIKA

- Diferencirani učni listi s seštevanjem in odštevanjem
- Matematične naloge pripravimo po zahtevnosti v treh skupinah (A, B in C), ki jih poimenujemo po živalih, npr. matematične naloge muce Tačke, kužka Pikija, hrčka Jake ...
- Slikovne ali besedilne naloge

- Razrezanke, pri katerih učenec dobi kot povratno informacijo sliko živali
- Bingo, tombola ...

LIKOVNA VZGOJA

- Hišni ljubljencek (slikanje, risanje, trganka, lepljenka, oblikovanje iz plastelina ali gline, bralni znak ...)

ŠPORTNA VZGOJA

- Elementarne igre (ptički v gnezdo, ptički brez gnezda, muca in miška ...)
- Talna telovadba (spremenimo se v živali)
- Štafetne igre (tek ptic, hoja po vseh štirih, skoki, plazenje, plezanje, lazenje ...)
- Borilne igre (boj dveh živali brez tačk ...)

GLASBENA VZGOJA

- Naučimo se pesmico (Kaj le misli mucka, Naš kuža, Mala miška, Kuža pazi, Petelinček je na goro šel, Maček Muri, Prišla je miška iz mišnice, Račke ...).

Otroci imajo z živalmi različne izkušnje. Nekateri se jih bojijo, jih je strah, drugi pa so preveč pogumni.

Zato za zadnji dan povabim k pouku kinologa z njegovim psom.

Tisti dan, ko sta vstopila v razred, so se otroci presenečeno in negotovo zastrmeli vanju. Spraševali so se, le kaj počenjata v naši učilnici. Lastnik si je hitro pridobil njihovo zaupanje in jim predstavil psa ter povedal nekaj uvodnih besed o njem. Nato pa se je pes miroljubno usedel pred lastnika in poslušal vso pripoved, kot da bi vedel, da govori o njem.

Učenci so ob pripovedovanju spoznali:

- slovensko avtohtono pasmo kraški ovčar, kraševce (izvor, videz, značaj, navade),
- skrb za psa (bivališče, pripomočki, hrana, voda, na sprehodu – čiščenje pasjih iztrebkov ...),
- šolanje psa in dresura,
- vodenje psa na lepotna tekmovanja in na počitnice,
- skrb za mladiče.

Ob koncu jim je lastnik povedal še tole: »Marsikateri izmed vas bi rad imel psa ali katerega drugega hišnega ljubljence. Žal morate vedeti,

da živali niso igrače in jih po končanem igranju ne morete zavreči. Za njih morate skrbeti ves čas njihovega življenja, jih hraniti, voditi na sprehode, čistiti njihov dom in jih česati. Ko se odločite za žival, postane član vaše družine. Zato je dobro, da se zanj odloči vsa družina skupaj, saj bo odgovornost vseh vas, da se bo vaš ljubljencek počutil srečnega in varnega.«

Za največje navdušenje v tem tednu je poskrbel pes. Ker je bil prijazen in miroljuben, so ga lahko vsi božali, marsikdo pa je bil deležen njegove tačke ali nežnosti njegove glave. Tudi otroci, ki so imeli odpor do psov, so se sprostili in uživali v njegovi prisotnosti.

Ugotovila sem, da je treba le poiskati prijaznega psa in dobrega lastnika, ki zna otroke pritegniti s svojim pripovedovanjem.

Sklep

Otroci se ne rodijo s strahom do živali, ampak si pridobijo predsodke iz svoje okolice. Zato jim moramo starši, vzgojitelji, učitelji, vrstniki in drugi dajati zgled in jih vzgajati k dobremu odnosu in skrbi za živali.

Vsako žival, za katero se odločimo, da bi jo radi imeli, je treba prej dobro spoznati in kasneje tudi delati z njo. Vemo, da vsako živo bitje potrebuje nego in skrb. Ni pomembno, kakšne pasme sta pes ali mačka, pomembno je, da so otroci srečni ob domačih živalih. Če je le mogoče, naj jim starši dovolijo imeti zajčka, hrčka, ribico ...

Študije kažejo, da so za otroke in starejše ljudi živali včasih kot zdravilo, saj vplivajo na njihovo zdravje in duševnost. Poleg tega imajo otroci,

ki odraščajo z živalmi, več sočutja za človeka in okolico.

Če pa otroci nimajo možnosti imeti živali doma, jim ponudimo še drugačne oblike dela z njimi (delo v raznih društvih: male živali, sprehajanje in

skrb za živali iz azila, mladi kinologi, skrb za živali na kmetiji, pomoč veterinarju ipd.). S tem se bodo otroci razvili v odgovorne osebnosti, ki bodo znale same reševati težave in se bodo ob tem tudi dobro počutile.

Navodilo za izdelavo bralnega znaka:

IZDELAJ BRALNI ZNAK IZ FOTOGRAFIJE ALI SLIKE PSA

Potrebuješ 15 cm dolgo in 10 cm visoko fotografijo ali sliko psa v sedečem položaju, karton, škarje in lepilo.

Slike, ki jih imajo učenci na izbiro za izdelavo bralnega znaka.

Slika 1

Slika 2

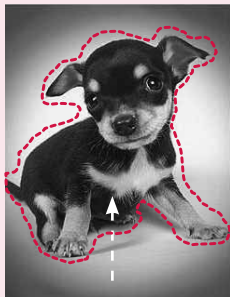

Slika 3

Kako izdelamo bralni znak

Fotografijo ali sliko nalepi na karton in jo natančno obreži po obrisu pasjega telesa (rdeče črtkane črte). Na spodnjem delu fotografije naredi eno ali dve pokončni zarez, da boš znak lahko zataknil za stran v knjigi (bela črtkana črta).

OBREŽI

ZAREŽI

Takole je videti izdelan bralni znak, ko ga uporabimo v knjigi. ■

Viri in literatura:

1. Reinig, Patricia (2005). Podobe hišnih ljubljencev. Oka – otroška knjiga, Ljubljana.
2. Hartman, Mojca idr. (1998). Učenec in domača žival, raziskovalna naloga. 1. OŠ Celje.
3. Piers, Hellen (1992). Nega psa. DZS, Ljubljana.
4. Fogle, Bruce (2003). Kaj se dogaja z mojim psom? Mladinska knjiga, Ljubljana.
5. Franček bi rad domačo žival, www.mojvideo.com (15. marec 2011).
6. Eukanuba, Vzgoja in prehrana pasjega mladička. DVD, D. J. JON, d. o. o.
7. Slovenija, domovina kraškega ovčarja, videokaseta (1998). Produkcija STUDIO MI int.
8. Fon, Ž. (2009). 12 zlatih pravil za spoznavanje s psom. Muzej novejšje zgodovine, Celje.
9. Trateški, Jožica (2009). Kraški ovčar pri Hermanu Lisjaku (zložbenka). Muzej novejšje zgodovine, Celje.
10. www.učiteljska.net (februar 2011).
11. Petkovšek, M., Kremžar, B. (1986). 100 + 1 IGRA za učence nižjih razredov OŠ. Fakulteta za telesno kulturo v Ljubljani. Ljubljana.